

Uchwała Nr SO-17/0954/199/2024
Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu
z dnia 24 kwietnia 2024 r.

w sprawie wyrażenia opinii o sprawozdaniu z wykonania budżetu Gminy Czerwonak za rok 2023
wraz z informacją o stanie mienia Jednostki i objaśnieniami

Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu, wyznaczony zarządzeniem Nr 16/2023 Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu z dnia 4 września 2023 r., w osobach:

Przewodnicząca: Katarzyna Gableta
Członkowie: Katarzyna Kosmowska
Aldona Pruska

działając na podstawie art. 13 pkt 5 i art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1325) w związku z art. 267 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270, z późn. zm.), wyraża o przedłożonym przez Wójta Gminy Czerwonak sprawozdaniu z wykonania budżetu za 2023 rok wraz z informacją o stanie mienia Jednostki i objaśnieniami

opinię pozytywną

Uzasadnienie

Przedmiotem badania, stanowiącym podstawę do wydania niniejszej opinii, było sprawozdanie z wykonania budżetu Gminy Czerwonak za 2023 rok oraz informacja o stanie mienia Gminy wg stanu na dzień 31 grudnia 2023 r. (przedłożone tut. Izbie w dniu 28 marca 2024 r.).

Skład Orzekający przed wydaniem opinii zapoznał się także z uchwałą budżetową na 2023 rok (po zmianach), uchwałą w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czerwonak na lata 2023-2043 (po zmianach) oraz ze sprawozdaniami budżetowymi Jednostki za 2023 r.

I.

Przedłożone sprawozdanie zawiera część opisową i tabelaryczną do sprawozdania z wykonania budżetu za 2023 rok.

1. W części opisowej Wójt zawarł informację o planowanych i wykonanych dochodach i wydatkach. Omówił realizację dochodów budżetowych w podziale na dochody bieżące i majątkowe, w tym: subwencje, zadania zlecone i własne oraz dotacje i środki pozyskane z innych źródeł. Przedstawił stan zaległości oraz omówił skutki obniżenia przez Radę Gminy górnych stawek podatkowych. W części opisowej wydatki bieżące przedstawiono w tabeli tylko według działów. Natomiast szczegółowo przedstawił wykonanie zadań inwestycyjnych. Wójt przedstawił również wykonanie przychodów i rozchodów.
2. W części tabelarycznej przedstawiono m.in.:

- wykonanie dochodów i wydatków w szczególności określonej jak w uchwale budżetowej,
  - odchylenia dochodów i wydatków Gminy Czerwonak za 2023 rok,
  - zestawienie dochodów i wydatków związanych z gospodarką odpadami,
  - zestawienie dochodów i wydatków związanych z gromadzeniem środków z opłat i kar za korzystanie ze środowiska.
3. W sprawozdaniu przedstawiono zmiany w planie wydatków na realizację programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publicznych, dokonane w trakcie roku budżetowego oraz informację o stopniu zaawansowania realizacji programów wieloletnich.
4. Do sprawozdania dołączono informację o wykonaniu planu finansowego Gminnego Ośrodka Kultury oraz Gminnej Biblioteki Publicznej w Czerwonaku za 2023 rok.
- Skład Orzekający wskazuje, że z art. 267 ust. 3 ustawy o finansach publicznych wynika obowiązek przedłożenia przez zarząd jednostki samorządu terytorialnego (wójta, burmistrza, prezydenta miasta) regionalnej izbie obrachunkowej, w terminie do dnia 31 marca roku następującego po roku budżetowym, sprawozdania rocznego z wykonania budżetu jednostki, zawierającego zestawienie dochodów i wydatków wynikające z zamknięć rachunków budżetu jednostki samorządu terytorialnego. Zgodnie natomiast z art. 13 pkt 5 ustawy o regionalnych izbach obrachunkowych do zadań izby należy wydawanie opinii o przedkładanych przez zarządy powiatów i województw oraz przez wójtów (burmistrzów, prezydentów miast) sprawozdaniach z wykonania budżetu wraz z informacjami o stanie mienia jednostek samorządu terytorialnego i objaśnieniami

II.

Analiza porównawcza danych prezentowanych w sprawozdaniu z wykonania budżetu z kwotami planowanymi w budżecie na rok 2023 oraz danymi zawartymi w przedłożonych sprawozdaniach budżetowych wykazała zgodność kwot planowanych i wykonanych w dokumentach przedłożonych tut. Izbie.

III.

1. Na podstawie przeprowadzonego badania Skład Orzekający ustalił, że budżet Gminy Czerwonak na rok 2023 został wykonany deficytem w wysokości 24.222.609,25 zł (przy planowanym deficycie budżetu w wysokości 38.503.286,60 zł), bowiem:
- a) dochody zrealizowano w wysokości 182.082.766,61 zł, co stanowi 99,95% planu, z tego:
    - dochody bieżące w wysokości 163.661.150,25 zł, co stanowi 101,43% planu,
    - dochody majątkowe w wysokości 18.421.616,36 zł, co stanowi 88,53% planu;
  - b) wydatki zrealizowano w wysokości 206.305.375,86 zł, co stanowi 93,49% planu, z tego:
    - wydatki bieżące w wysokości 159.386.775,64 zł, co stanowi 93,91% planu,
    - wydatki majątkowe w wysokości 46.918.600,22 zł, co stanowi 92,10% planu.
- Z powyższego wynika, że wykonane wydatki bieżące są niższe od wykonanych dochodów bieżących, co spełnia wymogi art. 242 ust. 2 ustawy o finansach publicznych.
2. W roku sprawozdawczym Gmina zrealizowała przychody z tytułu kredytów, pożyczek i emisji papierów wartościowych w kwocie 30.462.800,00 zł (99,94% planu). Ponadto Gmina dysponowała:

- niewykorzystanymi środkami pieniężnymi, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 8 ustawy o finansach publicznych w wysokości 1.826.368,51 zł, które w całości zostały zaangażowane w budżecie roku 2023,
- wolnymi środkami, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych w wysokości 20.345.835,30 zł, które w budżecie roku 2023 zostały zaangażowane w wysokości 10.834.754,09 zł.

Rozchody z tytułu spłat kredytów, pożyczek oraz wykupu papierów wartościowych zrealizowano w wysokości 4.639.016,00 zł (100,00% planu).

Powyższe dane potwierdza sprawozdanie Rb-NDS o nadwyżce/deficycie za okres od początku roku do dnia 31 grudnia roku 2023.

2. Ze sprawozdania z wykonania budżetu oraz sprawozdania Rb-Z o stanie zobowiązań według tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji wg stanu na koniec IV kwartału 2023 r. wynika, że zadłużenie Gminy na dzień 31 grudnia 2023 r. wynosiło 100.383.290,20 zł, co stanowi 55,13% wykonanych dochodów. Zobowiązania wymagalne wyniosły 704,20 zł. Wójt nie odniósł się do zobowiązań wymagalnych.
3. Według sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31 grudnia roku 2023 należności na koniec 2023 r. wynosiły 19.739.749,40 zł, w tym zaległości 15.350.989,26 zł.

Wielkość zaległości na koniec roku 2023 w porównaniu z rokiem 2022 uległa zmniejszeniu o kwotę 57.575,67 zł.

3. Na podstawie sprawozdania Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres od początku roku do dnia 31 grudnia roku 2023 Skład Orzekający ustalił, że na koniec okresu sprawozdawczego zobowiązania niewymagalne stanowiły kwotę 5.761.025,68 zł. Zobowiązania wymagalne w sprawozdaniu Rb-28S nie występują.

W wyniku analizy sprawozdania Rb-28S Skład Orzekający stwierdził, że (z pominięciem paragrafów wynagrodzeń i pochodnych od wynagrodzeń oraz różnych wydatków na rzecz osób fizycznych) w następujących podziałkach klasyfikacji budżetowej suma wydatków wykonanych i zobowiązań przekracza plan ustalony w budżecie:

Dział	Rozdział	Paragraf	Plan	Wykonanie	Zobowiązania	wykonanie + zobowiązania (5+6)	przekroczenie (7-4)
1	2	3	4	5	6	7	8
600	60002	4270	11 500,00	11 347,04	955,61	12 302,65	802,65
600	60016	4300	1 381 392,00	1 366 408,51	287 653,67	1 654 062,18	272 670,18
700	70005	4430	8 611,43	8 611,43	5,00	8 616,43	5,00
750	75095	4210	9 674,50	9 279,45	603,77	9 883,22	208,72
750	75095	4260	0,00	0,00	20 526,34	20 526,34	20 526,34
754	75416	4210	66 764,00	66 111,26	904,67	67 015,93	251,93
852	85219	4360	21 000,00	19 815,36	1 683,26	21 498,62	498,62
900	90002	4300	120 020,00	98 890,66	554 091,95	652 982,61	532 962,61
900	90002	6050	80 688,00	80 688,00	16 605,00	97 293,00	16 605,00
926	92601	4260	2 591 000,00	2 482 916,51	270 868,86	2 753 785,37	162 785,37

W Sprawozdaniu Wójt zamieścił następującą informację „Wójt na podstawie otrzymanego upoważnienia w uchwale budżetowej oraz w uchwale w sprawie wieloletniej prognozy finansowej zaciągnął zobowiązania przekraczające plan wydatków na rok 2023, w tym na przedsięwzięcia wieloletnie

wymienione w załączniku nr 2 do uchwały w sprawie wieloletniej prognozy finansowej, w głównej mierze z tytułu wypłaty dodatkowego wynagrodzenia rocznego (§ 404, 411, 412).”.

Rada Gminy Czerwonak uchwalała Nr 626/LVIII/2022 z dnia 15 grudnia 2022 r. w sprawie budżetu Gminy Czerwonak na 2023 rok określiła kwotę 4.000.000,00 zł do której Wójt może samodzielnie zaciągać zobowiązania (§ 10) oraz upoważniła Wójta do przekazania uprawnień kierownikom jednostek budżetowych do wprowadzania zmian w planie finansowym między paragrafami w ramach rozdziału, z wyjątkiem wydatków majątkowych, wydatków na wynagrodzenia i pochodne oraz remonty (§ 9 pkt 4). Natomiast w uchwale Nr 625/LVIII/2022 z dnia 15 grudnia 2022 r. w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Gminy Czerwonak upoważniono wójta do zaciągania zobowiązań związanych z realizacją przedsięwzięć (§ 5 pkt 1) oraz z tytułu umów, których realizacja w roku budżetowym i w latach następnych jest niezbędna do zapewnienia ciągłości działania Gminy i których płatności wykraczają poza rok budżetowy (§ 5 pkt 2).

4. Ze sprawozdania RB-28S wynika, że w następujących podziałkach klasyfikacji budżetowej poniesiono wydatki związane z zapłatą odsetek oraz kar i odszkodowań:

Dział	Rozdział	Paragraf	4-ta cyfra	Plan	Wykonanie
600	60002	458	0	35 232,03	35 232,02
600	60002	460	0	128 297,36	128 297,36
600	60016	460	0	2 000,00	205,44
700	70005	459	0	400 000,00	203 175,00
700	70007	460	0	30 000,00	20 852,56
756	75615	458	0	62 000,00	61 583,00
801	80101	459	0	569,00	569,00
855	85501	458	0	1 200,00	669,73
855	85502	458	0	3 000,00	1 432,16
926	92601	458	0	3 036,78	3 036,78
926	92601	460	0	8 500,00	8 500,00

W sprawozdaniu Wójt omówił przyczyny poniesienia tych wydatków.

5. Analiza realizacji wydatków budżetowych w § 4440 – „Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych” wykazała, że w niektórych rozdziałach przekazanie środków na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych nie zostało zrealizowane w należytej wysokości:

Dział	Rozdział	Paragraf	Plan	Wykonanie	%
750	75023	4440	193 000,00	192 712,85	99,85%
754	75416	4440	17 000,00	15 893,70	93,49%
851	85154	4440	5 500,00	5 365,97	97,56%
900	90002	4440	11 000,00	10 731,93	97,56%

W sprawozdaniu z wykonania budżetu Wójt wskazał, że „Wydatki budżetowe w § 4440 - odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych w podziałkach klasyfikacji budżetowej: dz. 750 rozdz. 75023, dz. 754 rozdz. 75416, dz. 851 rozdz. 85154 oraz dz. 900 rozdz. 90002 zostały odprowadzone w prawidłowej wysokości, a jedynie w roku 2023 nie został skorygowany plan wydatków do stanu faktycznego zatrudnienia”.

Zgodnie z przepisem art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 4 marca 1994 r. o zakładowym funduszu świadczeń socjalnych (Dz. U. z 2024 r. poz. 288) „równowartość dokonanych odpisów i zwiększeń naliczonych zgodnie z art. 5, 13 i 14 na dany rok kalendarzowy pracodawca przekazuje na rachunek bankowy Funduszu w terminie do dnia 30 września tego roku (...)”. W myśl § 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 marca 2009 r. w sprawie sposobu ustalania przeciętnej liczby

zatrudnionych w celu naliczania odpisu na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych (Dz. U. z 2009 r. Nr 43, poz. 349), podstawę do naliczenia odpisu stanowi przeciętna planowana w danym roku kalendarzowym liczba zatrudnionych u pracodawcy, skorygowana w końcu roku do faktycznej przeciętnej liczby zatrudnionych, obejmująca pracowników zatrudnionych w pełnym i niepełnym wymiarze czasu pracy (po przeliczeniu na pełny wymiar czasu pracy). Korekta powinna odbyć się zarówno w zakresie planu, jak i wykonania.

6. Wykonanie dochodów z tytułu opłat za wydawanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych oraz wydatków związanych z realizacją gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, poniższa tabela:

Dochody (zł)			Wydatki (zł)		
Rozdział (§)	Plan	Wykonanie	Rozdział (§)	Plan	Wykonanie
75618 (§ 0270)	172 757,23	172 757,23	85153	50 000,00	49 469,40
75618 (§ 0480)	629 801,65	628 567,01	85154	850 700,42	825 171,44
Razem	802 558,88	801 324,24	Razem	900 700,42	874 640,84

Ponadto w przychodach budżetu w § 905 - „Przychody jednostek samorządu terytorialnego z niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach” zaplanowane zostały niewykorzystane w latach wcześniejszych dochody z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w kwocie 115.200,42 zł.

Uchwałą Nr 819/LXXV/2024 z dnia 21 marca 2024 r. w sprawie zmiany budżetu Gminy Czerwonak na rok 2024, Rada Gminy zaplanowała przychody z tytułu niewykorzystanych środków pieniężnych na rachunku bieżącym budżetu, wynikających z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach w kwocie 1.975.000,73 zł, z czego jak wynika z uzasadnienia do uchwały kwota 41.883,82 zł została przeznaczona na wydatki związane z realizacją zadań określonych w ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 poz. 2151, z późn. zm.).

7. Dochody i wydatki związane z funkcjonowaniem systemu gospodarowania odpadami komunalnymi wykonane zostały w wysokościach odpowiednio: dochody w rozdz. 90002 – 15.294.946,15 zł oraz wydatki w rozdz. 90002 – 10.779.478,40 zł

Skład Orzekający przypomina, że zgodnie z art. 6r ust. 2c ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2024 r. poz. 399): „Środki pochodzące z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, które nie zostały wykorzystane w poprzednim roku budżetowym, gmina wykorzystuje na pokrycie kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym kosztów, o których mowa w ust. 2a, 2aa i 2b, a także kosztów wyposażenia terenów przeznaczonych do użytku publicznego w pojemniki lub worki, przeznaczone do zbierania odpadów komunalnych, ich opróżnianie oraz utrzymywanie tych pojemników w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym oraz organizacji i utrzymania w odpowiednim stanie sanitarnym i porządkowym miejsc gromadzenia odpadów.”.

Zatem środki z opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, które nie zostały wykorzystane w latach poprzednich Gmina zobowiązana jest zaplanować w przychodach budżetu roku 2024 w § 905

i wykorzystać na pokrycie kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, o których mowa w art. 6r ust. 2-2c ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

Skład Orzekający stwierdził, że w sprawozdaniu ujęto informacje o wysokości zrealizowanych w 2023 r. dochodów z tytułu opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi oraz wydatków poniesionych na funkcjonowanie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi z wyszczególnieniem kosztów, o których mowa w art. 6r ust. 2-2c ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2024 r. poz. 399), wraz z objaśnieniami, czym wypełniono wymóg wynikający z art. 6r ust. 2e tej ustawy.

- IV. Do sprawozdania z wykonania budżetu dołączono informację o stanie mienia Jednostki wg stanu na dzień 31 grudnia 2023 r. zawierającą dane, o których mowa w art. 267 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych. Wykaz mienia obrazuje stan majątku, jaki Jednostka posiada, jego wartość i zmiany w stanie mienia od dnia złożenia poprzedniej informacji, a także dochody uzyskane z tego tytułu w 2023 r.

Biorąc powyższe pod uwagę Skład Orzekający postanowił jak w sentencji.

Przewodnicząca
Składu Orzekającego

/-/ Katarzyna Gableta

Pouczenie: Od opinii zawartej w niniejszej uchwale służy odwołanie do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszej uchwały.